

Wageningen Economic Research

Relevante ontwikkelingen voor de landbouw in het buitengebied van Enschede

Theo Vogelzang, Wageningen Economic Research

Randvoorwaarden

- De veehouderijsector heeft te maken met een aantal randvoorwaarden/plafonds.
- Fosfaatplafond voor melkvee 84,9 mln kg. In 2018 zat Nederland hier met 77,4 mln kilo onder (in 2017 er nog boven). Vinger aan de pols houden.
- Ammoniakplafond voor 2020 niveau van 2011 minus 5 mln kg (=42 mln). In de jaren 2014-2017 zit Nederland steeds boven de 50 mln. Dus dit doel lijkt op korte termijn lastig te halen
- Stikstofexcretie over 2018 voor melkvee ligt 4% boven het plafond van 281.8 mln kg. Volgend probleem.

Bovenstaand begrenst de groeimogelijkheden van de sector op nationaal niveau. Individuele bedrijven kunnen wel groeien omdat jaarlijks ook bedrijven stoppen.

Verdienmodellen

- Verdienmodellen agrarische sector in Overijssel:
 - Prijs van het product
 - Verbreding
 - Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB)

3

Ontwikkelingen

- Differentiatie in melkstromen en melkprijs
- Meer aandacht voor streekprodukten en stadslandbouw
- Verbreding wordt belangrijker
- Discussie over koppeling hectaretoeslagen GLB aan maatschappelijke diensten (hervorming GLB).

4

Politieke en maatschappelijke ontwikkelingen

- Klimaat
- Energietransitie
- Kringlooplandbouw
- Bodemvruchtbaarheid
- Biodiversiteit/PAS
- Grondgebondenheid
- Ontwikkelingen in markt en maatschappij

Klimaat

- Klimaat verandert snel en fundamenteel
- Is urgent thema in politiek en maatschappij
- Klimaatakkoord gesloten. Landbouw blijft relatief buiten schot
- Sector krijgt te maken met wateroverlast en droogte? Gevolgen voor gebruik en inrichting landelijk gebied?

Energietransitie

- Van oil-based naar biobased
- Ook opdracht voor landbouw in energietransitie
- Wind-energie
- Zonne-energie
- Combinatie met asbestsanering?
- Biomassa
- Wet –en regelgeving aanpassen

Kringlooplandbouw

- Nieuwe beleidslijn Ministerie van LNV
- 'Foodprint' landbouw moet kleiner
- Meer afvalstromen verwerken in veevoer
- Geen import meer van soja en ander veevoer
- Landbouw moet meer natuurinclusief worden
- Akkerbouw en veehouderij weer meer op elkaar afstemmen op regionale en nationale schaal
- Uitwerking moet nog gebeuren (hoe?)

Bodemvruchtbaarheid

- Een goede landbouwproductie begint bij een gezonde en weerbare bodem
- Aandacht nodig voor bodembiodiversiteit
- Tegengaan bodemdegradatie (o.a. verslemping)
- Vruchtwisseling van belang
- Groenbemesters verder stimuleren
- Andere gewassen nodig?
- Meer afstemming melkveehouderij en akkerbouw (grasklaver?)
- Technologie aanpassen?

Biodiversiteit

- 'Nieuw' maatschappelijk thema
- Zie Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- Denken–leren–doen
- PAS blijft hoofdpijndossier
- Agrarisch natuurbeheer is in opkomst
- Komt ook meer geld voor beschikbaar
- Aanpassing mestbeleid nuttig en noodzakelijk?

Grondgebondenheid

- Wordt 'Licence to deliver'
- 65% eiwitproductie op het eigen bedrijf en tekort aanvullen via buurtcontracten in straal 20 km
- Hoe te realiseren?
- Verkavelen voor groei
- Afstemming melkveehouderij-akkerbouw
- Grasklaver in bouwplan akkerbouw?
- Stimulans voor samenwerking tussen bedrijven?

Ontwikkelingen in markt en maatschappij

- Toenemend bewustzijn bij consumenten
- Toenemende aandacht voor gezondheid, voedselveiligheid, dierenwelzijn en herkomst producten (streekproducten)
- Toenemende welvaart = toenemende bereidheid om een meerprijs te betalen voor duurzame producten
- Retail komt in actie m.b.t. meerprijs specifieke producten (zie Topsegment FC en streekproducten)
- Buitengebied als recreatieve ruimte wordt belangrijker (ook als verdienmodel voor de landbouw).